

Asia: VN/35084/2025

Kuuleminen alueellisen matkailijaveron toteuttamisesta

Yleisiä näkemyksiä matkailijaverosta

Miten suhtaudut alueellisen matkailijaveron käyttöönottoon? Jos kunnilla olisi mahdollisuus ottaa käyttöön alueellinen matkailijavero, näkisitkö veron ajankohtaisena ja edistettävänä toimenpiteenä?

Pohjois-Suomessa ja Saamenmaalla tulisi ottaa käyttöön matkailijavero. Lähes hallitsemattomasti kasvava matkailu kuormittaa kuntien ja hyvinvointialueen osin jo muutoinkin rakoilevaa palveluverkostoa. Kuntien väkiluku voi jopa moninkertaistua matkailusesongin aikaan, eikä sitä oteta riittävästi huomioon palveluja suunnitellessa ja resurtoitaessa. Palveluista leikataan kun niihin pitäisi lisääntyvän matkailun vuoksi ohjata lisää varoja. Matkailijaveron tuotoilla voitaisiin lisärahoittaa peruspalveluita, kehittää infrastruktuuria ja tuottaa kestävään matkailuun ohjaavia palveluita matkailijoilla.

Mitä hyötyjä ja haittoja tällaisesta verosta olisi? Entä mitä mahdollisia ongelmia matkailijaveroon voisi liittyä?

Tällainen vero lisäisi resursseja ja oikein kohdistettuna voisi vaikuttaa niin paikallisten kuin matkailijoidenkin palveluihin sekä alueen infrastruktuuriin.

Resursseja:

- Infrastruktuuriin, esimerkkinä Kilpisjärven vanhentunut vesi-infrastruktuuri ja vedenjakeluongelmat sesonkiaikaan
- Tiestön ylläpitoon
- Jätehuoltoon
- Terveyspalveluihin
- Pelastuspalveluihin, esimerkiksi pelastushelikoptereihin
- Erä- ja luontopalveluihin
- Matkailijoiden neuvontapalveluihin

Mahdollisia haittoja ja ongelmia:

- Kuormittavuus yrittäjille
- Kilpailun vääristyminen
- Negatiivinen vaikutus alueen pienyrittäjiin
- Negatiivinen vaikutus joidenkin alueiden vetovoimaan

Myös ulkosaamelaisten ja alueen ulkopuolisten saamelaisten asema pohdituttaa. Tulisiko heistä matkailijoita omalla kotiseudullaan ja Saamenmaalla?

Miten suhtaudut veron kokeiluluonteiseen? Miten ja millä tavoin kokeilu olisi toteutettavissa? Mitä veron kokeilulla haluttaisiin saavuttaa?

Mielestämme matkailijaveron kokeiluluonteinen pilotointi on hyvä lähestymistapa, jotta saadaan käytännön kokemusta sen toimivuudesta ja vaikutuksista päätöksenteon tueksi.

Veron tavoite ja suuruus

Minkälaisia tavoitteita matkailijaverolla olisi? Miksi matkailijavero otettaisiin käyttöön kunnassa ja mitä sillä haluttaisiin saavuttaa?

Matkailijaveron tavoitteena olisi kompensoida alueelle matkailusta syntyviä haittoja, sen avulla voitaisiin rahoittaa kuormittuneita peruspalveluita ja infrastuktuuria sekä luoda matkailupalveluita, kuten turisti-infoja.

Matkailijavero otettaisiin käyttöön Pohjois-Suomen kunnissa, sillä täällä on hallitsemattoman yliturismin vaara, jolloin matkailu ei ole enää kestäväää ja, jossa paikallisten elinmahdollisuudet alueella heikkenee. Vero voisi olla yksi avain tulevaisuuteen, jossa Pohjois-Suomen matkailu olisi hallinnassa, paikalliset huomioivaa ja se jättäisi rahaa alueelle.

Mitä kestävän matkailun tavoitteella tarkoitetaan ja miten matkailijaverolla edistettäisiin tätä tavoitetta?

Kestävän matkailun tavoitteena tulisi olla alueen luonnon, paikallisten ja yritysten hyvinvointi sekä laadukkaiden kokemusten tarjoaminen matkailijalle. Paikallisten ja muiden sidosryhmien tulisi olla mukana matkailuun liittyvässä päätöksenteossa ja matkailun taloudellinen sekä yhteiskunnallinen hyöty tulisi jakautua oikeudenmukaisesti koko paikallisyhteisölle.

Matkailijaverolla edistettäisiin tavoitetta, sillä se voisi estää yliturismia, keskittyttäisiin matkailun määrän sijaan matkailun laatuun. Veron tuotot tulisi ohjata alueelle, jolloin matkailu jättäisi resursseja sinne mistä se on niitä kuluttanut.

Minkä suuruinen matkailijavero olisi perusteltu?

Matkailijaveron tulisi olla suuruudeltaan maltillinen, jottei se vaikuta alueen vetovoimaan. Esimerkiksi 3 % lyhytmajoituksen yöhinnasta. Vero tulisi olla porrastettu majoituksen luokituksen ja yrityksen koon mukaan, jotta myös paikallisilla pienyrityksillä olisi menestymismahdollisuuksia.

Kunnan tulisi voida valita ottavatko he matkailijaveron käyttöön, kerätäänkö sitä koko- tai osavuotisesti, jolla voitaisiin tukea matkailuelinkeinon ympärivuotisuutta. Kunnan tulisi voida myös jossain raameissa päättää veron suuruudesta.

Veron soveltamisala

Mihin majoitusmuotoihin veron tulisi kohdistua? Entä mihin sen ei tulisi kohdistua?

Vero tulisi kohdistua tasapuolisesti kaikkiin lyhytaikaisiin majoitusmuotoihin kilpailuvääristymien välttämiseksi.

Veron ei tulisi kohdistua alueella asuvien yöpymisiin. Esimerkiksi Lapin maakunnan alueella paikalliset joutuvat pitkien etäisyyksien vuoksi käyttämään samoja majoituspalveluita tavallisten asiointimatkojen yhteydessä.

Lisäksi tulisi pohtia miten vero vaikuttaisi esimerkiksi ulkosaamelaisiin, olisivatko he turisteina kotiseuduillaan?

Veron alueellinen soveltaminen

Tulisiko vero olla mahdollista ottaa käyttöön alueellisesti yksittäisissä kunnissa?

Vero tulisi olla mahdollista ottaa käyttöön alueellisesti, jotta alueet joissa matkailua on vähemmän eivät joutuisi sitä keräämään.

Kunnan harkintavalta:

- Otetaanko matkailijavero käyttöön?
- Koko- vai osavuotisesti?

- Minkä suuruisena (jotkin reunaehdot)?

Tulisiko veroa olla mahdollista soveltaa vain osaan kunnan alueista (esimerkiksi vain keskusta-alueella)?

Veroa ei tulisi olla mahdollista soveltaa vain osaan kunnan alueista. Mielestämme tämä ei toimisi ainakaan pohjoisen kunnissa, jossa luonto on matkailuvaltti ja matkailua ja matkailupalveluja tarjotaan ympäri alueen.

Olemme enemmänkin huolissamme siitä, jos verotuotot ohjataan kunnille eikä lainsäädännössä voida määritellä miten tuotot kohdennetaan, että ne käytetään vain kuntakeskuksen asukkaiden hyväksi.

Tulisiko veroa olla mahdollista soveltaa vain osan aikaa vuodesta kuten sesonkiaikoina?

Veroa tulisi olla mahdollista soveltaa vain osan aikaa vuodesta. Tämä voisi toimia alueilla, joissa matkailu on vahvasti kausiluonteista. Näin offseasonille saataisiin ns. alennus, joka voisi pidentää sesonkia ja ohjata elinkeinoa ympärivuotisempaan suuntaan.

Missä määrin kunnille tulisi jättää mahdollisuuksia valita veron soveltamiseen liittyviä yksityiskohtia? Esimerkiksi alueellinen soveltuminen, erityyppisiin majoituksiin kohdistuminen, ajallinen soveltuminen ja eri verotasot.

Kunnille tulisi jättää jonkin verran mahdollisuuksia valita veron soveltamiseen liittyviä yksityiskohtia, kuten aiemmin mainitut veron suuruus ja ajallinen soveltaminen.

On kuitenkin tärkeää, että kunnissa, joissa matkailijaveroa päätetään kerätä, se tehdään tasapuolisesti ja samanlailla. Byrokratian veron taustalla tulisi olla selkeää ja tasapuolista. Lisäksi tulisi olla selkeää ja läpinäkyvää mihin ja miten verotuotto ohjataan ja käytetään.

Verotuotto

Voit esittää tässä näkemyksiä verotulojen käytöstä ja kohdistamisesta kunnille.

Verotuotto tulisi kohdistaa alueelle tai kunnalle, josta se on kerätty. Saamelaisten kotiseutualueella osa verotuotoista tulisi kohdistaa myös saamelaiskäräjille ja kolttien kyläkokoukselle.

Verovelvolliset, verotusmenettely ja veronkanto

Voit esittää tässä näkemyksiä verovelvollisuudesta, verotusmenettelystä ja veron keräämisen toteutuksesta.

Voisiko matkailijaveroa periä myös muista matkailupalveluista, joita käyttää pääasiassa matkailijat esimerkiksi elämyspalveluista?

Voisiko ulkopaikkakuntalaisten kalatus- ja metsästyslupien yhteydessä periä matkailijaveroa?

Miten esimerkiksi erilaisia majoituspalveluita valvotaan?

Eihän vero kannusta omatoimimatkailuun ja yöpymään kohteissa, jotka eivät ole veron soveltamisalan piirissä, joissa ei ole järjestetty esim. jätehuoltoa?

Kuinka taataan, ettei yrittäjille aiheudu lisää hallinnollista tai taloudellista taakkaa veronkeruusta? Verotusratkaisu ei saisi olla yrittäjille liian kuormittavaa.

Alueellisen matkailijaveron taloudelliset vaikutukset

Minkälainen merkitys matkailulla on kunnille?

-

Miten matkailijavero vaikuttaisi kunnan matkailumääriin ja vetovoimaan?

-

Miten arvioit matkailijaveron vaikuttavan alueen yrityksiin ja asukkaisiin?

-

Miten näet vaikutusten riippuvan siitä, ottavatko lähialueen kunnat matkailijaveron käyttöön ja minkälaisena?

-

Miten arvioit matkailijaveron suhdetta muihin matkailuun tai majoitustoimintaan kohdistuviin veroihin?

-

Muut huomiot

Mitä muita näkökohtia alueellisen matkailijaveron valmistelussa tulisi huomioida? Miten muuten haluat kommentoida matkailijaveron valmistelua?

-

Mahdollinen kirjallinen lausunto sekä liitteet

Voit lisätä mahdollisen erillisen kirjallisen lausunnon aiheesta.

-

Similä Enni
Suomen saamelaisten keskusjärjestö ry